שנאמר שה אינו אלא להוציא כלאים ג) למאי מי לא לכזורה יליף העברה העברה מעשה ד) ומעשר תחת תחת מקדשים ל"ל למילף מכור ממעשר ומעשר מקדשים ליקף כזור מקדשים בגזרה שוה ללמוד ממו ו) ו"ו ל"ל לדרש לה אלא לענין דבר המלוי אתו נוגע אלא כגון הנקה להכא וכגון לענין לידה ברים פ' יוצא דופן (נדה דף מ.). אבל לענין דבר אחר לא ניתנה לידרש והאי מילוצא מיבעיא קושיא אחריתא איכא להקשות היאך יליף מכזור שהוא לאסור להניך והא אין לוין לאסור אלא ז) מאסי לאסור מכזור לדיתיה בהנקה דזכר הוא ולפי מאי דפרי' ניחא דע"כ לריך ללמוד מכזור ח) (לעיל יב: מ"ט ולפ) ד) לענין דילפינן ע) מגזירה שוה דהעברה העברה מ"מ כיון יג) דלא ניתן ללמוד מוקדשים מכזור פ) לענין הנקה אע"ג דאסור מאי כמו כן לענין מעשר יז) (לעיל) יליפינן שפיר מכזור כך דקדק ומורי ליישב שיטת הסוס' על נוריב וכל זה דוחק מאד ועוד קשיא למילתא דפשיטא הוא דולד המעושרת לא יניק מן המעושרת כיון שהוא חולין להא כבר תנא לעיל חלב המוקדשין לא ניתן ועוד דקתמר ומתניתי פירכתי שהיו עשירים מתנדבין להניק את הולדות מבהמות שלהם ומה נדבה היא זאת כיון דלית ליה אוס ריוח להקדש לכך נדקה למוכי ר' הרב ר' פרץ שיחי' דמתני' מייירי בולד מעושרת וולד מוקדשים שילדו מפסיו מוקדשין והיינו דנוחא דלפ"ה אסור להניק מפני שמתנדבין כן שבשביל שהיו הולדות ט) להקדש היו מתנדבים להעביר העברה מבכור מה בכור מעשה מעשר מבהמת מעשר וקדשים דהא לא מצינו בכור של בהמת מעשר וקדשים שהרי הם פטורים מן הבכורות יח) אף מעשר כלומר אף ולד שהוא קדוש קדושת המעשר שנולד מבהמת מעשר אסור להניק ממנו שהוא מעשר ואלא מוקדשין נמי ניחא דמה אתו למילף מכזור דמה אתו למילף מבכור שהוא של הקדש דבהמה של הקדש פטורה מן הבכורה אף אתו למילף מוקדשין דבהמה של הקדש (יבמות לה:) תמא אתו למילף מפסחו שמוזר בהנקה דכתיב שבעת ימים (ויקרא כב:) תמא אתו למילף מחולין שהם מקודשת שלא יהיו נפסלין יט) [בגיטין] כדלמר פרק גולב ועורבה (סוכה דף מח:) ואין מיתת ב) לכל דיינו מבית (ב"ק דף כו.): יכ**נתנו לצלוחית.** אותה גלוסית היתה כלי שרת ולכך מועלין בהם:

מתני' כא)אשרשי אילן כב) [של] הדיוט הבאין בשל הקדש ושל הקדש שבאין בשל הדיוט לא נהנין ולא מועלין כג)מעין שהוא יוצא מתוך כד) השדה של הקדש לא נהנין ולא מועלין יצא חוץ לשדה נהנין ממנו כה)המים שבבד של זהב לא נהנין ולא מועלין נתנן כו) בצלוחית מועלין בהן כז)ערבה לא נהנין ולא מועלין ר"א ברבי צדוק אומר נוהגין כח) היו הזקנים שנהנים ממנו בלולביהן:

גמ' אמר ר"ל אין מועלין בכולן אבל מועלין בשלש לוגין והקתני סיפא נתנו לצלוחית מועלין בהן מכלל דרישא אפילו בשלשת לוגין נמי לא אלא אי איתמר אסיפא איתמר מועלין בהן אמר ר"ל אין מועלין אלא בג' לוגין ורבי יוחנן אמר כט)מועלין בכולן למימרא דקסבר ר"ל יש שיעור למים ל)והתנן לא אמר ר"א לא)המנסך מי חג בחג בחוץ חייב ואמר רבי יוחנן משום מנחם לב)יוסאפאה ר"א בשיטת ר"ע ג) אמר דדריש לג)נסכיהם לד)אחד (ה) ניסוך המים ואחד ניסוך היין ואמר ריש לקיש אי מה יין שלש לוגין אף לג)מים שלש לוגין מכלל דסבר ריש לקיש אין שיעור למים לטעמא דמנחם יוסאפאה קאמר:

מתני' לז)הקן השבראש האילן של הקדש לא נהנין ולא מועלין לח)שבאשירה יתיו בקנה: **גמ'** המקדיש את החורש מועלין בכולו: **גמ'** איתמר מועלין: (ג) **דיש שיעור למים.** של ניסוך להיינו ג' לוגין להכי אין מועלין בהו אלא ג' לוגין כשיעור הראוי לניסוך ו' יותן ממנה ט) וקתני אין שיעור למים להכי קאמר מועלין בכולן: **והתנן ר"ג אומר אפילו מי חיטים.** משום מעלה בחוץ לכל דבר שהוא מתקבל בפיתים חייבין עליו משום שמוטי חוץ כדאמרינן במסכת זבחים [קט.]: **ות"ר יותן משום ר' מנחם יוסאפאה.** התם בפרק השוחט והמעלה בחוץ [שם קי:]: **ואחד ניסוך המים.** וכיון דניסוך המים נפקא ליה מדאוריימא מ"ה קאמר לחייב עליו משום מעלה בחוץ: **ות"ל ר' ר' יותן.** כיון דאמרת דר"ל בשיטת ר"ע אמרה דדריש נסכיהם ואמרת דניסוך המים הוי לאוריימא כמו ניסוך היין ר"ל נימא כי מה מי יין ג' לוגין. ומדקאמר ליה ר"ל הכי מכלל דסבירא ליה לחלק ניסוך המים: **נטעמיה דרבי מנחם יוסאפאה קאמר.** ודקא"ל ר"ל לטעמיה דר' מנחם דאמר אין שיעור למים וקדלים בפיתים אי מה יין ג' לוגין אף מים ג' לוגין והא אמעיון ליה רבי יותן לאחור משום מנחם יוסאפאה מועלין בכולן דמשמע דאין שיעור למים כלאחר יד: **מתני' הקן שבראש האילן.** נגמ' מפרש לה שפיר: **יתיו בקנה.** (ז) ולא יקחם בידו אלא מנענעו ע"י מקל ויפול: **המקדיש החורש.** יעב' גב' תרגום מותרת

מעלין: **מתני' שרשי אילן של הדיוט הבאין בשל הקדש ושל הקדש שבאין בשל הדיוט.** לאחולין בתר לילן ולילן בתר הדיוט קאי: **ושל הקדש הבאין בשל הדיוט.** נמי (ח) לא מועלין ולא נהנין בשל הקדש: **מעין פיוצא פתוח שהוא הקדש.** שהמעין מתוך שהוא של מוקין הוא נוהג אלא פיוצא ומוסך פתוח שהוא הקדש לא נהנין ממנו כל זמן שהוא פתוח שהוא של הקדש ז) [וה מועלין] ולא מועלין בו כל זמן שהוא פתוח שהוא של הקדש: **ממים שבתוך בכד של זהב.** בתוכו כל שהיו ממלאים לנורך ניסוך בכתפן בפ' לולב וערבה (סוכה דף מח:) בכבוד כי' ב"ק, ב) ומ' למעשר כיוצא מתוך כי' ב"ק, ג) נענין המקדש ופע"ג דילפי' בכור ממעשר בענין כלאים מנ"מ כי' ב"ק, ד) רש"ק מ"ו, ה) נ"ל בגי"ם דהעבדה העבדה כיון דלא ניתן ללמוד כי' ב"ק ענין המקדש כי', ו) ולא לענין המקדש לפיכך אע"ג דילפינן שפיר מכור לאפשר מע"ש חוץ וכמו כן בענין מעשר ילפינן שפיר, ז) של המקדש ב"ק, ח) מע"ז ב"ק, ט) ואי מימיה דהכא מני כד דכד כי' ב"ק, י) עי' רש"ק, יא) קדשו שם"ד ותמ"ד מכ"ד שנהנין ממנו בלולבינהן כי' ב"ק, יב) כריש"ג ב"ק, יג) נ"ל ה"ג מקדש ב"ק, יד) נ"ל אלעזר, טו) דמי קסבר ב"ק, טז) נטעמא דמנחם קפריך דפי' כי' ב"ק,

מתני' אשרשי אילן של הדיוט הבאין בשל הקדש ושל הקדש שבאין בשל הדיוט לא נהנין ולא מועלין. בתר אילן ואילן בשל הדיוט קאי: **ושל הקדש הבאין בשל הדיוט.** נמי (ח) לא מועלין ולא נהנין בשל הקדש: **מעין פיוצא פתוח שהוא הקדש.** שהמעין מתוך שהוא של מוקין הוא נוהג אלא פיוצא ומוסך פתוח שהוא הקדש לא נהנין ממנו כל זמן שהוא פתוח שהוא של הקדש ז) [וה מועלין] ולא מועלין בו כל זמן שהוא פתוח שהוא של הקדש: **ממים שבתוך בכד של זהב.** בתוכו כל שהיו ממלאים לנורך ניסוך בכתפן בפ' לולב וערבה (סוכה דף מח:) בכבוד כי' ב"ק, ב) ומ' למעשר כיוצא מתוך כי' ב"ק, ג) נענין המקדש ופע"ג דילפי' בכור ממעשר בענין כלאים מנ"מ כי' ב"ק, ד) רש"ק מ"ו, ה) נ"ל בגי"ם דהעבדה העבדה כיון דלא ניתן ללמוד כי' ב"ק ענין המקדש כי', ו) ולא לענין המקדש לפיכך אע"ג דילפינן שפיר מכור לאפשר מע"ש חוץ וכמו כן בענין מעשר ילפינן שפיר, ז) של המקדש ב"ק, ח) מע"ז ב"ק, ט) ואי מימיה דהכא מני כד דכד כי' ב"ק, י) עי' רש"ק, יא) קדשו שם"ד ותמ"ד מכ"ד שנהנין ממנו בלולבינהן כי' ב"ק, יב) כריש"ג ב"ק, יג) נ"ל ה"ג מקדש ב"ק, יד) נ"ל אלעזר, טו) דמי קסבר ב"ק, טז) נטעמא דמנחם קפריך דפי' כי' ב"ק,

ערבה יג) היו מקיפין המזבח. ולא נהנין ולא מועלין לפי שלא ט) קדשו: נהנין היו מהם זקנים בלולביהם קסבר מצות צלוח ניתנו **אבל מועלין בג' לוגין.** וקס"ד דקתי' מיניה דמתני' דקתמר מים שבבד לא נהנין ולא מועלין וקתמר בג' לוגין מועלין ולהכי פריך והא קתני סיפא נתנו בצלוחית מועלין בהן מכלל דרישא אפילו בשלשת לוגין [אין] מימיה כי' שבבד לא נקדש אלא בג' לוגין גבי לצלוחית למועל בהן למשמע מבל ג' לוגין דקסבר ים שיעור למים בג' לוגין ואם ים יותר מג' לוגין אין מועלין אלא בג' לוגין לתין ג) כמים מקודש כ"ש כשיעור הלריך לנסכי המים מבל מם יש שמה מג' לוגין המחרוזים יהיה מועל וי"מ שהיה בו בכלי הרבה מים וקתמר לתין מועלין עד שיעמה שלשה לוגין **דזהו שיעור יח): רבי** ג) **אליעזר בשיטת ר"ע רבו אמר.** ונסכיה אינו אומר נסכה אלא ונסכיה דמשמע ב' ניסוכין ומקיש ניסוך המים לנסכי יין הוחיל ומחד קרא נפקי מה נסכי יין המנסכו בחוץ כא) יהא חייב ואמ"ל אי מה יין ג' לוגין אף לג) אף מים ג' לוגין ובזבחים פרק השוחט והמעלה (דף קי:) מסיק בתר הכי והא מי חגב קתמר ופיומא דקומיא הוא כלומר וכ"ת לתין ה"ל והא מי חגב קתמר דמשמע לתין שיעור למים אלמא קסבר לשבי"ם אין שיעור למים כא) ואי קסבר ים שיעור ס"ל מאי פריך אי מה יין ג' לוגין והא מיבו גופיה אית ליה הכי ומשני לטעמא דמנחם יוסאפאה קתמר כלומר ס"ל גופיה קסבר ליש שיעור למים והא דקפריך התם אי מה נסכי יין כלומר לטעמא דמנחם כב) דמכח הך קפריך לפירש טעמא דר"ח ואית ליה לר"ח לתין שיעור למים ולהכי פריך הוחיל ור' אלעזר מקים מים ליין מ"ל אמאי קתמר אין שיעור למים וי"מ דהכא לעיל דמועלין בג' לוגין אליבא דמנחם דמיפיק ליה מקרא למיתקש נסכי מים לנסכי יין ומ"ל דהכא מנחם יוסאפאה מאן דכר שמיה ועוד דבפרק השוחט וממעלה (ג"ז סם) משמע דמנחם (ט) לא בעי שיעור וקושיא דר"ל דמקשה ליה לאו מילתא היא:

הקן שבראש האילן. נגמ' מפרש לה שפיר: **יתיו בקנה.** (ז) ולא יקחם בידו אלא מנענעו ע"י מקל ויפול: **המקדיש החורש.** יעב' גב' תרגום

מותרת

בכולן. הכי קאמר אם יש באותה כד של זהב יותר משלשת לוגין או פחות מג' לוגין אין בהן מעילה בכולן כלל: אבל. אם יש בכד ג' לוגין לא פחות ולא יותר מועלין באותן ג' לוגין משום דבכך הוא שיעור ניסוך: והא קתני סיפא נתנן בצלוחית מועלין. מכלל דרישא בכד של זהב אפי' בג' לוגין גמורין אין מועלין: יש שיעור למים. הכי משמע שאין מועלין במים עד שיהא בהן כשיעור מצותן לנסך והיינו ג' לוגין: והתנן ר' אלעזר אומר המנסך מי חג בחרץ. במס' זבחים היא: לטעמא דמנחם יוסאפאה קאמר. איהו ודאי ריש לקיש בעי שיעור אלא לטעמא דמנחם קא בעי אי מה כו': הקן שבראש אילן. עצים שעשוי מהן הקן: יתיו בקנה. ויפול לארץ ויהנה ממנו: המקדיש את החורש כל היער מועלין בכולו. בעצים ובענפים ובעלים:

מועד: שרשי אילן של הדיוט הבאין בשדה של הקדש לא נהנין ולא מועלין הואיל ואמרינן בתר אילן אזלינן ואילן בשל הדיוט קאי: יצאו הקדש הבאין בשל הדיוט המים. מתוך שדה של הקדש נהנין ממנו לכתחלה: המים שבכד של זהב. אותו כד של זהב שבו ממלאין הניסוך כדתנן בפרק לולב וערבה כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהוא ממלא מע"ש חבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח כו': ובאותן מים לא נהנין ולא מועלין. משום דלא איקדשו לניסוך המים למעילה עד שניתנו בצלוחית דהיינו כלי מקודש: ערבה. שהיו סודרין אותה אצל המזבח לא נהנין כו': נותנין היו ממנה בלולב. לכתחלה: אמר ריש לקיש אין מועלין

הגהות הב"ח

(ח) גמ' דדרים נסכיהם אחד מיסוך היין ואחד מיסוך המים ותמה ר"ל: (ט) רש"י ד"ה נהנין וכו' וקנים שנתנו בלולבינהן: (י) ד"ה והקתני סיפא וכו' מועלין עכ"ל ותמ"ל מכ"ש לחיובי בזמן ע"ז], ו) זמנים קי:], ז) ע"ז תמ:, ח) לפ מועלין סותלין ועיקרו קאי בכל הדיוט ס"ק, ט) רש"ק מ"ו, י) בכל המוקד ס"ק, כ) ס"ל דאתי, ל) וקתמר למעוטי מאי מי לכתוב כי' ב"ק, מ) ולפי למעשר ילף מתת כי' ב"ק, נ) נענין הנקה ופע"ג דילפי' בכור ממעשר בענין כלאים מנ"מ כי' ב"ק, ס) רש"ק מ"ו, ע) נ"ל בגי"ם דהעבדה העבדה כיון דלא ניתן ללמוד כי' ב"ק ענין הנקה כי', פ) ולפ לענין הנקה ילפינן שפיר מע"ג דאפשר מע"ש חוץ ואע"ג דילפינן מכור לאפשר מע"ש חוץ וכמו כן בענין מעשר ילפינן שפיר, צ) של המקדש ב"ק, ק) מע"ז ב"ק, ר) ואי מימיה דהכא מני כד דכד כי' ב"ק, ש) עי' רש"ק, ת) קדשו שם"ד ותמ"ד מכ"ד שנהנין ממנו בלולבינהן כי' ב"ק, א) כריש"ג ב"ק, ב) נ"ל ה"ג מקדש ב"ק, ג) נ"ל אלעזר, ד) דמי קסבר ב"ק, ה) נטעמא דמנחם קפריך דפי' כי' ב"ק,

מוסף רש"י

שרשי אילן כו' לא נהנין. מלדבקן, ולא מועלין. שם נהנה לא מעל (ב"ב כו:). המנסך מי חג. שנתמלאו בשם ניסוך המים כתב הסופרים (זבחים קי:). דדריש נסכיהם. הילכך בתוך נמי מיתייב עלה (שם). ואמר ריש לקיש. אף ר' אלעזר מסכוה קרא מיס קרא ליף ובהוה קרא מיס ויין מיתקנו, שנאמר ג' לוגין בענין כנסכי יין אל שלא התמיד (שם). הקן כו' לא נהנין. לשאור מדבקן, ולא מועלין. אם נהנה לא מעל מלפוריי"ש, שיתמיד קבון מעילה, נקמן מפרש טעמא (ע"ז מב:). יתיו בקנה. ישליך עפי הקן במקל מן האילן ויפרפס ויהנה מהם ולא יעלה על השאירים ויעלם, שאם כן נמלא משמש בשאירים בשעה שמוש חו היא הנאה מן השאירים (שם).

שיטה מקובצת

ל) אילן של הדיוט: ם) מתוך נתנן. עיין תוספות זבחים (דף קי): ס) נוהגין ס"א נותנין היו ממנה זקנים בלולביהן: ע) והתנן ר' אלעזר אומר המנסך: פ) ר"ע רבו אמר דדריש ונסכיה בשני נסוכין הכתוב מדבר אות מ' נמחק: צ) תיבות הוו מועלין נמחק: ק) שהיו סודרין אצל המזבח לא: ר) מה"ד נותנין היו ממנה: ש) אמו כי הכא ור"ל דגז"ש דאמו אמו לא דריש: ת) אפשר מאי אפשר כגון בכור דלא אפשר בהנקה דזכר: א) לענין הנקה מגז"ש דאמו אמו דלא שייכא למדרש דבר אחר ואף תיבות מ"מ נמחק: ב) כיון דניתן ללמוד תיבת דלא נמחק: ג) מעשר נאמר דילפינן שפיר מבכור כך דקדק מורי לישב שיטת: ד) להניק אותן הולדות: ה) ממנה דאע"ג דאמת הוא דחלב של מוקדשים אסור בהנאה כדפי' משום דכתיב ואכלת בשר ולא חלב אימא ה"מ להדיוט אבל הכא דהולדות הם קדושים א"כ היינו צורך גבוה אימא לא לכך בעי מנלן ומקאמר אתיא העברה: ו) הבכורות קדוש אף: ז) דוראי אמו ר"ל אם: ח) אסור להניק מן: ט) של הדיוט כו' לא נהנין ולא מועלין בהן בפרק לא יחפור מוקי האי בגידולין הבאין לאחר מכאן דקסבר אין מעילה בגידולין מעין היוצא לא נהנין ולא מועלין לא מועלין מן הדין דמים מן התהום קאתו ואינם בכלל הקדש ולא נהנין היינו משום מראית העין כל זמן שלא יצא מן השדה של הקדש: י) נפסלין בלינה כדאמר פרק לולב וערבה וכד היינו חבית: כ) מה"ד נתנן לצלוחית: ל) ערבה שבה היו מקיפין המזבח לא נהנין ולא מועלין לפי שהיו עומדות למצוה ואינו קדוש נותנין היו מהם הזקנים בלולביהם: מ) מעילה שהכד לא נתקדש אלא אי איתמר: נ) אם יש בה יותר מג' לוגין לא ימעול וי"מ: ס) שיעור ניסוך הס"ד ומה"ד מנחם יוסאפאה דמן יוסאפא ר' אלעזר בשיטת ר"ע: ע) בתוך חייב אף נסכי מים המנסכו בחוץ יהא חייב בתוך דהיינו זמנו של ניסוך המים: פ) לוגין דכתיב רביעית ההין אף: צ) תיבות דאין שיעור למים נמחק: ק) לטעמא דמנחם יוסאפאה קפריך: ר) דמנחם יוסאפאה לא: ש) ולא יעלה בידיו דא"כ נהנה מן האשרה אלא: ת) תרגום. מועל בכולו בעצים ובשפוי ובנביה שהכל קדוש י"א נכייה הוא הנסורת דקה שנופל מן המגירה וי"א נבייה בבית והן העלין ובא משורש ינובון: